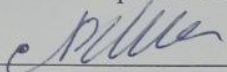

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра геодезії, картографії і кадастру

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Шемякін М.В.

«29» серпня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Гідрологія»**

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність: G 18 Геодезія та землеустрій

Освітня програма: «Геодезія та землеустрій»

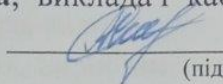
Факультет: лісового і садово-паркового господарства

Умань – 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Гідрологія» для здобувачів вищої освіти спеціальності G 18 «Геодезія та землеустрій» освітньої програми «Геодезія та землеустрій». – Умань: Уманський НУ, 2025. – 13 с.

Розробники:

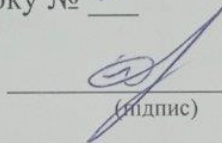
Прокопенко Наталя Анатоліївна, викладач кафедри геодезії, картографії і кадастру

 (підпис) (Прокопенко Н.А.)

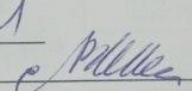
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії) геодезії, картографії та кадастру

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

 (підпис) (Кисельов Ю.О.)

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від «01» вересня 2025 року № 1
«01» вересня 2025 року Голова (Шемякін М.В.)

© УНУ, 2025 рік

© Прокопенко Н.А., 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність,освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво	<u>Обов’язкова</u>	
Модулів – 2	Спеціальність: G 18 Геодезія та землеустрій		
Змістових модулів – 4			
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)			
Загальна кількість годин – 90			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Гідрогеологія» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті, затвердженого Вченою радою від 11 липня 2024 р.

Навчальна дисципліна «Гідрогеологія» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Геодезія та

землеустрій» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю G 18 Геодезія та землеустрій галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво.

Мета: вивчення навчальної дисципліни «Гідрологія» є володіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо закономірностей розподілу і руху води на Земній кулі, кількісних та якісних їх змін як результат взаємодії води з довкіллям.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Гідрологія» є теоретична та практична підготовка студентів з основ гідрології суші, а саме: загальні відомості про стан водних ресурсів України, гідрологічну роль лісів і боліт, методи та способи визначення кількісних характеристик потоку, гідрологічних параметрів стоку; оцінювання величин стоку за допомогою статистичних методів, а також якості води в природних джерелах, стічних водах від підприємств, сільського господарства, створення зон санітарної охорони та розробка заходів очищення забруднених стічних вод.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: Місце дисципліни у навчальному процесі різнобічне. Гідрологія базується на освоєнні курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: геологія і геоморфологія та слугуватиме базовим підґрунтям для опанування освітніх компонентів: меліорація земель

Вивчення навчальної дисципліни «Гідрологія» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій» спеціальності G 18 Геодезія та землеустрій галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво. (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Гідрологія»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 1	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 5	Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.
ЗК 7	Здатність працювати автономно.	ПРН 7	Виконувати обстеження і вишукувальні, топографогеодезичні, картографічні, проєктні та проєктно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою.

ЗК 14	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	ПРН 5	Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність застосовувати фундаментальні знання для аналізу явищ природного і техногенного походження при виконанні професійних завдань у сфері геодезії та землеустрою.	ПРН 5	Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.
СК 2	Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізикоматематичних, природничих, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.	ПРН 7	Виконувати обстеження і вишукувальні, топографогеодезичні, картографічні, проєктні та проєктно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою.
СК 8	Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.	ПРН 7	Виконувати обстеження і вишукувальні, топографогеодезичні, картографічні, проєктні та проєктно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Гідрологія», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Гідрологія»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	лекція, практичні заняття, вирішення конкретних задач, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, виконання розрахункових робіт
2	Уміння/навички:		

2.1	Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв’язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	лекція, практичні заняття, графічна робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, виконання розрахункових робіт
3	Комунікація:		
3.1	Збір, інтерпретація та застосування Даних	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	усне опитування, тестування, виконання розрахункових робіт
3.2	Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово		
3.3	Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	усне опитування, тестування, виконання розрахункових робіт
4.3	Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії		
4.4	Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Гідрологія»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 5	Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.	Лекція, практичні заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, виконання графічних робіт, підготовка та представлення презентацій
ПРН 7	Виконувати обстеження і вишукувальні, топографо-геодезичні, картографічні, проектні та проектно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою	Лекція, практичні заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, виконання графічних робіт, підготовка та представлення презентацій

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні відомості про гідросферу. Поверхневі води суходолу.

Змістовний модуль 1. Основні поняття гідрології і гідрометрії.

Тема 1. Гідросфера — водна оболонка Землі. Предмет і завдання, складові частини гідрології. Поняття про гідросферу. Походження води. Водні об'єкти. Стисла історія розвитку гідрології. Розподіл води на земній кулі.

Тема №2. Загальні відомості про воду (General information about water). Основні фізичні і хімічні властивості води. Водний баланс і його складові. Походження природних вод. Склад гідросфери та кругообіг води. Розвиток гідрології як науки.

Змістовний модуль 2. Поверхневі води суходолу.

Тема 3. Гідрологія річок. Формування гідрографічної сітки і річкових систем. Басейн річки. Морфологія річки та її басейну. Долина річки та її елементи. Русло та його характеристики. Живлення річок. Водний режим, його фази. Механізм течії річок. Річковий стік і його характеристики. Розподіл стоку на території і в часі. Твердий стік. Річкові наноси. Селі.

Тема 4. Гідрологія озер. Загальна характеристика, походження і розвиток озер. Морфометричні характеристики озер. Водний баланс і рівневий режим озер. Рухи водних мас. Термічний, хімічний і льодовий режим озер.

Тема 5. Гідрологія боліт. Утворення і типи боліт. Поширення боліт у різних кліматичних зонах. Гідрологічний і термічний режим боліт. Вплив боліт на річковий стік.

Модуль 2. Льодовики, підземні води, Світовий океан. Водні ресурси та гідроекологічні проблеми.

Змістовний модуль 3. Льодовики та підземні води.

Тема 6. Гідрологія льодовиків. Утворення і типи льодовиків. Танення і робота льодовиків. Поширення та значення льодовиків.

Тема 7. Підземні води. Підземні води: поняття, походження, розповсюдження. Види води в породах різних фізичних і водних властивостей. Рух підземних вод.

Змістовний модуль 4. Світовий океан. Водні ресурси та гідроекологічні проблеми.

Тема 8. Світовий океан. Світовий океан та його частини. Рельєф дна океанів. Донні відклади в океанах. Хімічний склад вод Світового океану та їх солоність. Водні маси Світового океану. Припливи і відпливи, течії в океанах. Життя в океанах, використання їх ресурсів.

Тема 9. Гідроекологічні проблеми світу й України. Екологічні проблеми Землі. Забруднення, найголовніші забруднювачі. Потепління, зміни клімату.

Тема 10. Водні ресурси. Водні ресурси і водний фонд. Використання водних ресурсів. Охорона водних ресурсів. Основи водного законодавства. Служби, відповідальні за якість води. Забруднювачі води. Самоочищення води у водоймах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем лекцій	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с.р.		л	п	практ.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ГІДРОСФЕРУ. ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ СУХОДОЛУ										
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про гідросферу										
Тема 1. Гідросфера – водна оболонка Землі	7	2	2		5					
Тема 2. Загальні відомості про воду Theme 2. General information about water	9	2	2		5					
Разом за змістовим модулем 1	16	4	4		10					
Змістовий модуль 2. Поверхневі води суходолу										
Тема 3. Гідрологія Річок	11	2	4		5					
Тема 4. Гідрологія озер	9	2	2		5					
Тема 5. Гідрологія Боліт	9	2	2		5					
Разом за змістовим модулем 2	29	6	8		15					
МОДУЛЬ 2. ЛЬОДОВИКИ, ПІДЗЕМНІ ВОДИ, СВІТОВИЙ ОКЕАН. ВОДНІ РЕСУРСИ ТА ГІДРОЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ										
Змістовий модуль 3. Льодовики та підземні води										
Тема 6. Гідрологія льодовиків	9	2	2		5					
Тема 7. Підземні води	9	2	2		5					
Разом за змістовим модулем 3	18	4	4		10					
Змістовий модуль 4. Світовий океан. Водні ресурси та гідроекологічні проблеми										
Тема 8. Світовий океан.	9	2	2		5					
Тема 9. Гідроекологічні проблеми світу й України	9	2	2		5					
Тема 10. Водні Ресурси	9		2		5					
Разом за змістовим модулем 4	27	4	6		15					
Усього годин	90	18	22		50					

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Модуль, змістовий модуль	Назва теми	Кількість годин
1	I.1	Гідросфера водна оболонка Землі. Hydrosphere as a water cover of the Earth.	2
2	I.2	Загальні відомості про воду. General information about water	2
3	I.2	Гідрологія річок	4
4	I.2	Гідрологія озер	2
5	II.3	Гідрологія боліт	2
6	II.3	Гідрологія льодовиків	2
7	II.4	Підземні води	2
8	II.4	Світовий океан	2
9	II.4	Гідроекологічні проблеми світу й України	2
10	II.5	Водні ресурси	2
Разом			22

6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-ть год.
1	Походження води на Землі	5
2	Ізотопні видозміни води	5
3	Річки як середовище життя	5
4	Озера України	5
5	Болота України	5
6	Вплив четвертинних зледенінь на розвиток біосфери	5
7	Артезіанські басейни України	5
8	Життя у Світовому океані	5
9	Забруднення природних вод як глобальна екологічна проблема	5
10	Проблема прісної води на Землі	5
Разом		50

7. Методи навчання

В освітньому процесі використовуються методи навчання, які передбачають взаємодію між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійну та індивідуальну роботу студента. При проведенні визначених планом видів занять використовуються словесні (бесіда, пояснення, розповідь), наочні (метод ілюстрування, демонстрування) та практичні методи навчання (графічні роботи) та наступні методи: стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю та самоконтролю у навчанні, бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного). Вказані методи дозволяють передати студентам як теоретичний матеріал так і практичний досвід виконання визначених даною програмою робіт.

Матеріали курсу «Гідрологія» розміщені на платформі Moodle
<https://moodle.udau.edu.ua/my/courses.php>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

8. Методи контролю

Контроль знань студентів проводиться за допомогою поточного контролю знань теоретичного курсу; оцінювання виконання графічних, розрахунково-графічних робіт, поточного модульного контролю; правильності та якості виконання поставлених завдань.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю. Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки звітів з самостійної роботи та захисту розглянутих в них питань.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Підсумкова оцінка виставляється за сумарною кількістю балів, набраних впродовж семестру.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни студент може набрати максимально 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Гідрологія»**

Поточне тестування та самостійна робота															Сума	
	Модуль 1							Модуль 2							100	
	Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2			Змістовний модуль 3				Змістовний модуль 4				
	T1	T2	T3	Модульний контроль 1 (2 бали)	T4	T5	T6	Модульний контроль 2 (2 бали)	T7	T8	T9	Модульний контроль 3 (2 бали)	T10	T11		Модульний контроль 4 (2 бали)
Кількість балів за теми	4	4	4		16	8	8		12	12	12		4	8		
в т.ч. за видами робіт: практичні заняття	3	3	3		10	7	7		10	10	10		3	6		
виконання СРС	1	1	1		6	1	1		2	2	2		1	2		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Критерії оцінки знань студентів на заліку

- **«Зараховано»** отримує студент, який набрав не менш ніж 60 балів за дисципліну протягом семестру.
- **«Не зараховано»** отримує студент, який набрав менше ніж 60 балів за дисципліну протягом семестру.
- **До заліку не допускається** студент, який набрав менше ніж 50 балів за навчальну роботу протягом семестру, не виконав і не здав всіх практичних робіт, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	B	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3	не зараховано обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3
------	---	--	---	---	---

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни складається з інтерактивного комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни; конспекту лекцій на паперовому та електронному носіях; методичних вказівок до практичних занять та самостійної роботи на паперовому та електронному носіях; друкованого роздаткового матеріалу; матеріалів для демонстрування за допомогою технічних засобів навчання (слайди, відео- та аудіо записів) та зразки графічних робіт і методичні вказівки з їх виконання.

1. Прокопенко Н.А. Гідрологія // Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи студентам спеціальності 193 геодезія та землеустрій. Умань: Уманський НУ, 2024. 36 с.

2. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Гідрологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 193 Геодезія та землеустрій. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/my/courses.php>

11. Рекомендована література

Базова

1. Будз О.П. Гідрологія. Рівне: НУВГП, 2008. 169 с.

2. Хільчевський В.К., Ободовський В.Г. Загальна гідрологія. Підручник. К.: Київський ВПЦ університет, 2008. 398 с.

3. Левківський С.С. Загальна гідрологія. К.: Фітосоціоцентр, 2000. 264 с.

4. Ющенко Ю.С., Гринь Г.І., Масікевич Ю.Г. Загальна гідрологія. Чернівці: Зелена Буковина, 2005.

Допоміжна

5. Гопченко С.Д., Гушля О.В. Гідрологія суші з основами водних меліорацій. К.,

1994. 295 с.

6. Горєв Л.М., Пелешенко В.І., Хільчевський В.К. Гідрохімія / Підручник. К.: Вища школа, 1995. 308 с.

7. Сливка П.Д., Новосад Я.О., Будз О.П. Гідрологія та регулювання стоку. Рівне: УДУВГП. 2003. 310 с.

8. Хільчевський В.К., Дубняк С.С. Основи океанології. – К.: ВПЦ "Київський ун-т", 2001.

12. Інформаційні ресурси

1. Навчальний посібник. – URL: <http://nmcbook.com.ua>

2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Бібліотека українських підручників – URL: <https://pidru4niki.com/>

5. Безкоштовна бібліотека підручників. – URL: <http://info-library.com.ua/>

6. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру — URL <https://land.gov.ua>

13. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Гідрологія» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

14. Політика академічної доброчесності.

У процесі навчання з дисципліни «Гідрологія», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15. Зміни у робочій програмі

У робочій програмі навчальної дисципліни «Г» були реалізовані такі зміни: збалансовано та узгоджено відповідно до навантаження розподіл годин лекційних та практичних занять; актуалізовано список рекомендованої літератури.